

Foreldrenettverk Mot Mobbing sine kommentarer til:

Prop. 57 L (2016–2017)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i opplæringslova og friskolelova (skolemiljø)

Bakgrunn for dette dokumentet:

Foreldrenettverk Mot Mobbing er et nasjonalt nettverk for foreldre og andre i nær relasjon til noen som har blitt utsatt for mobbing i skolen. Nettverket tar ikke enkeltsaker, men arbeider for endring av systemet, og målet er at det skal føre til en forbedring for de som opplever mobbing.

Dette dokumentet er utarbeidet av styret i FMM den 26. februar 2017. I det følgende er utdrag fra proposisjonen sitert i kursiv, og FMM sine kommentarer er lagt inn på de punktene vi har merknader eller spørsmål til.

4.6 Departementets forslag

Departementet foreslår at alle elever gis rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring, jf. forslaget til § 9 A-2. Forslaget innebærer ikke endringer i elevenes individuelle rett til et godt fysisk og psykososialt miljø etter dagens § 9a-1. Formålet med endringene i lovteksten er å uttrykke elevenes rettighet tydeligere og mer brukervennlig.

Departementet foreslår videre at det fastsettes i loven at «skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering», jf. forslaget til § 9 A-3 første ledd.

Departementet vil understreke at endringene som foreslås er knyttet til opplæringsloven og berører ikke rettighetene og pliktene som følger av likestillings- og diskrimineringslovene og forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv.

Kommentarer:

Rettighetene beskrevet i pkt 4.6 ligger allerede nedfelt i loven og i rundskriv. Hvordan definerer man nulltoleranse, skolene sier de har det, men mobbetallene viser noe helt annet. Nulltoleranse er allerede lovfestet, problemet er at loven ikke følges.

5. Skolens aktivitetsplikt

5.1 Bakgrunnen for forslaget

Skolen plikter å reagere og handle for å sikre elever et godt psykososialt skolemiljø. Dette står i dag i opplæringsloven § 9a-3 som handler om skolenes handlingsplikt og deres plikt til å fatte enkeltvedtak når elever og foreldre ber om tiltak som gjelder det psykososiale skolemiljøet. Regelen har imidlertid ikke fungert godt nok. Djupedalutvalget pekte i sin utredning på svakheter og uklarheter ved dagens regel. Utvalget mente blant annet at ordningen med enkeltvedtak er tidkrevende og vanskelig å gjennomføre for skolene. Tiden og ressursene skolene bruker på å ta stilling til når enkeltvedtak skal fattes og på å utforme enkeltvedtakene riktig, burde de i stedet bruke til umiddelbar handling rettet mot en elevs skolemiljø. Utvalget pekte også på at ordningen med enkeltvedtak i skolen kan skape konflikt mellom skole og hjem, i stedet for å bidra til å stanse krenkelser og sikre trygge skolemiljøer. Utvalget foreslo derfor at skolen ikke lenger skal ha plikt til å fatte enkeltvedtak når elever eller foreldre ber om tiltak som gjelder det psykososiale skolemiljøet. Skolens plikt til å undersøke og handle burde derimot videreføres og tydeliggjøres. Djupedalutvalget pekte i sin utredning også på behovet for å lovfeste en skjerpet aktivitetsplikt for tilfeller der ansatte ved skolen – lærere eller andre – krenker elever.

Erfaring fra tilsyn og klagesaksbehandling har også vist at regelen i dagens § 9a-3 er krevende å forstå og praktisere. Det er avdekket mange tilfeller av at regelen forstås feil og ikke oppfylles i praksis på skolene. Det forekommer brudd både på form- og prosesskravene knyttet til enkeltvedtak, men også brudd på skolens plikt til å handle og sette inn tiltak. Tall fra Elevundersøkelsen og klager og meldinger til fylkesmannen viser også at elever opplever at skolene ikke tar tak i og får stanset mobbing og andre krenkelser på skolen. I Elevundersøkelsen fra høsten 2016 svarte 16 prosent av elevene som opplever mobbing, at skolen visste om mobbingen, men ikke gjorde noe.

På bakgrunn av forslagene fra Djupedalsutvalget, erfaring med skolers håndtering av dagens regelverk og at regjeringen har som overordnet mål at regelverket skal virke, mener departementet at det er behov for å endre dagens regler i § 9a-3.

Kommentarer:

Vi mener det ikke er godt nok utredet og dokumentert HVORFOR skolene velger å ikke følge opplæringsloven og forvaltningsloven og fatte enkeltvedtak. Det er godt dokumentert av Djupedalsutvalget at det ikke fattes enkeltvedtak i tråd med loven, men vi er sterkt kritisk til at man fjerner enkeltvedtaket bare fordi en yrkesgruppe over lang tid har fått anledning til å ikke forholde seg til lovverket.

Vi mener det er grunn til å tro at manglende sanksjoner for lovbrudd er en av årsakene til at man har valgt å ikke følge loven.

Enkeltvedtaket må ikke fjernes da dette styrkes begge parters rettssikkerhet. Enkeltvedtak er et juridisk dokument for ettertiden. Det gir partsrettigheter, innsynsrett og klagerett. Aktivitetsplikt foreligger allerede i eksisterende lov som en handlingsplikt. Vi oppfatter handlingsplikten som sterkere enn en aktivitetsplikt og det foreligger allerede i eksisterende lovverk. Det tar ikke lengre tid å lage en aktivitetsplan enn det tar å skrive et enkeltvedtak. I praksis går det ut på det samme, et enkeltvedtak styrker barns rettssikkerhet, mens en aktivitetsplan svekker den. Aktivitetsplan og enkeltvedtak fordrer begge at skolen undersøker, avdekker og iverksetter tiltak med den hensikt å stanse mobbingen og det er her det stopper opp i dag. Forskning og alle mobbedommene viser at vi ikke får ned mobbetallene fordi skolene ikke undersøker, avdekker og stanser mobbingen. Det handler altså om implementeringen av lovverket i skolen. Dette bedres ikke ved å fjerne enkeltvedtaket, for å utbedre dette må en uavhengig klageinstans med myndighet sanksjonere, før mobbing får konsekvenser også for de voksne som skal stanse mobbingen, vil ikke mobbetallene gå ned. En aktivitetsplan er en forringelse av elevenes rettssikkerhet da enkeltvedtaket er et juridisk dokument forankret i forvaltningsloven. Det er ikke en aktivitetsplan. Alle foretaksbøter gitt av domstolene handler om manglende og eller mangelfulle enkeltvedtak, ved å fjerne enkeltvedtaket svekker man barns rettssikkerhet i saker som går til domstolene. Dette er en gavepakke til de kommuner og skoleledere som velger å la være å følge loven, nå kan de fortsette med det de har gjort hele tiden, men nå med loven i hånd. De som taper er igjen barna.

5.5.2 En aktivitetsplikt med flere delplikter

5.5.2.1 Plikt til å følge med

Kommentarer:

Dette ligger allerede i loven.

5.5.2.2 Plikt til å gripe inn

Kommentarer:

Dette ligger allerede i loven.

5.5.2.3 Plikt til å varsle

Utdrag:

Departementet viderefører forslaget om at rektor skal varsle skoleeier i alvorlige tilfeller. Dette er nytt sammenlignet med dagens regelverk. Hva som er et alvorlig tilfelle, vil bero på en skjønnsmessig vurdering. Formålet med varslingen er å gjøre skoleeier kjent med saken slik at skoleeier kan involvere seg i hvordan den skal løses. Eksempler på hva som regnes som alvorlig, er saker der krenkelsene er særlig voldelige eller på andre måter svært integritetskrenkende, når flere elever alvorlig har krenket en enkeltelev eller der skolens ledelse over noe tid ikke har klart å løse en sak. Også digital mobbing på tvers av skoler eller grove trusler via for eksempel sosiale medier bør varsles til skoleeier. Skoleeier kan fastsette egne rutiner for når skolene skal varsle skoleeiernivået. I slike rutiner kan det fastsettes en lavere terskel for varsling enn loven krever.

Kommentarer:

Vi reagerer på at det skal legges til rette for en skjønnsmessig vurdering av hva som skal varsles til rektor.

Vi reagerer på at skoleeierne skal kunne fastsette egne rutiner for varsling, vi krever lik rett-sikkerhet uavhengig av hvilken skole man går på.

For øvrig mener i at varslingsplikt allerede ligger i loven.

5.5.2.4 Plikt til å undersøke

Utdrag side 25:

Når undersøkelsesplikten utløses, skal skolen snarest gjennomføre de nødvendige undersøkelsene. Det vil si å innhente nok informasjon til å avdekke hva som har skjedd og om en eller flere elever opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt. Departementet påpeker at undersøkelsesplikten handler om å undersøke hva som ligger bak elevenes opplevelse, ikke å framskaffe og vurdere bevis for eller mot at krenkelser eller mobbing har skjedd. Undersøkelsene må ha som formål å få fram fakta om en situasjon, bakgrunnen for elevenes opplevelse og hvilke forhold i elevenes omgivelser som påvirker hvordan de opplever skolemiljøet. Når undersøkelsen viser at det er elever som ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller i saker der elevene selv har sagt fra, må informasjonen i neste omgang brukes til å vurdere hvilke tiltak som skal settes inn, se punkt 5.5.2.5. Som understreket ovenfor kan en undersøkelse også handle om å avklare og opplyse forhold tilbake i tid eller forhold utenfor skoletiden og skolens område, dersom slike forhold påvirker elevenes hverdag på skolen.

Kommentarer:

Vi reagerer svært alvorlig på perspektivet som her inntas. At undersøkelsene skal få fram bakgrunnen for elevens opplevelse. Hva ligger i dette?? Hvilke forhold i elevens opplevelse som påvirker hvordan de opplever skolemiljøet??

Dette gir anledning til at skolen kan definere at årsaken til problemet ligger i forutsetninger hos eleven. Dette er en SVÆRT ALVORLIG OG DYPTGRIPENDE ENDRING i hvordan man forholder seg til mobbesaker. Det er STERKT I STRID med innholdet i Djupedalsrapporten, rettspraksis og forskning.

Dersom stortinget i Norge vedtar noe slikt vil det være svært oppsiktsvekkende.

Vi stiller oss SVÆRT KRITISK TIL AT DETTE SKAL LIGGE TIL GRUNN FOR LOVVERKET.

Vi stiller spørsmål ved om dette er i tråd med barnekonvensjonen.

Elevers erfaringsbakgrunn, hjemmeforhold, tidligere opplevelser og andre forutsetninger hos eleven skal ikke under noen omstendigheter endre måten skolen ser på en krenkelse eller mobbing eller læringsmiljø. Det skal være helt irrelevant i saken, og vi ser ingen grunn til at det skal inngå i undersøkelsene av en mobbesak.

Dersom "per" har opplevd vold i hjemmet og reagerer på høye lyder og bråe bevegelser, ja da må læringsmiljøet til per tilpasses til ham. Dersom det er utrygt for ham når "Ole" agerer, ja da må lærerne håndtere Ole, uavhengig av hva Per har i bagasjen.

Vi tar STERK AVSTAND fra dette menneskesynet.

Andre kommentarer:

Dommene sier at om man mener at et barn er ekstra sårbart skal man ta ekstra hensyn til det. Gjør man ikke det er det skjerpene, ikke formidlende i forhold til det eksisterende lovverk og rundskriv. Sårbare elever krever særskilt oppmerksomhet fra skolen.

5.5.2.5 Plikt til å sette inn tiltak

Side 25:

Departementet vil videreføre skolens plikt til å sette inn tiltak for å sikre elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø, se forslaget til § 9 A-4 fjerde ledd. Skolen skal ha plikt til å sette inn tiltak som er egnet til å sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Plikt til å sette inn egnede tiltak må dessuten tolkes utvidende, og omfatter også en plikt til å følge opp tiltakene, evaluere virkningen

og eventuelt legge til eller endre tiltak dersom det er nødvendig for å sikre eleven et trygt og godt skolemiljø.

Skolen må som en del av sin aktivitetsplikt, ta tak i alle situasjoner der en elev ikke opplever å ha et trygt og godt skolemiljø. For å sikre hver enkelt elev de beste forutsetninger for å trives og lære på skolen, må det ikke være tvil om eleven skal få hjelp når eleven ikke har det trygt og godt. Etter departementets syn må det kunne forventes at skolen følger opp alle sine elever og alltid anerkjenner deres opplevelse av sitt eget skolemiljø. Skolen skal aldri avvise eller underkjenne en elevs opplevelse av utrygghet eller mistriivsel på skolen. Å erkjenne elevens opplevelse og sette inn tiltak for å bôte på problemet er i samsvar med god pedagogisk praksis og viktig både for enkelteleven, men også skolemiljøet som helhet. Departementet legger dessuten vekt på at regelverket må gi skolen tydelige insentiver til å handle overfor alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, uansett årsak. Slik legges det til rette for at elevens rett etter forslaget til § 9 A-2 faktisk realiseres.

Kommentar:

Vi reagerer på det åpnes for å se på forhold i barnet ved å bruke begrepet "uansett årsak", i sammenheng med læringsmiljø, eller skolemiljø.

De forhold hos et barn som angår andre forhold og årsaker er godt dokumentert i stortingsmelding 18 (2010-2011)

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-18-20102011/id639487/>

Vi ser ingen grunn til at det skal åpnes for å se på eventuelle årsaker utenfor læringsmiljøet i denne sammenhengen. Vi anser dette som en legalisering av dagens ulovlige praksis, med at skolene retter blikket mot årsaker i eleven når det varsles om mobbing, og dette tar vi sterk avstand fra. Kan stortinget være seg bekjent et slikt perspektiv i lovverket???

Vi mener dette er i strid med forskning og i strid med det som er dokumentert i Djupedal-sutreningen.

Vi etterlyser juridisk dokumentasjon på at denne aktivitetsplikten vil gi samme rettsikkerhet som enkeltvedtak.

Utdrag side 26 :

Departementet understreker også viktigheten av aktivt å ta rede på hva eleven mener og å høre eleven, se punkt 5.5.4. Samtidig ligger det til skolens faglige vurdering å ta stilling til om det er nødvendig med tiltak også selv om eleven er motvillig. Skolens tiltaksplikt går lenger enn å ta tak i situasjoner der elevene positivt sier fra og ber om hjelp. Departementet viser i denne sam-

menheng også til at skolen er forpliktet til å ta hensyn til barnets beste. Hva som er til barnets beste må vurderes konkret, og det kan bety at skolen i noen tilfeller skal sette inn tiltak selv om eleven ikke ønsker det. Det kan også tilsi at det skal settes inn andre tiltak enn eleven selv ønsker.

Kommentarer:

Vi stiller oss svært undrende til dette.

Tiltak i læringsmiljøet er jo tiltak i læringsmiljøet. Ikke tiltak på den eleven som varsler. Dette er stadfestet i dagens rettspraksis. Her omtales det som om man snakker om tiltak mot eleven. Vi stiller spørsmål ved hvorfor man går ut fra dagens misforståtte lovtolkning som er praksis i norsk skole i dag som seriøse begrunnelser og normaliserer denne lovstridige praksisen på denne måten. Det er godt dokumentert at veldig i mange klagesaker på enkeltvedtak så får skolene pålegg om å fatte nye vedtak med tiltak mot miljøet, der de tidligere har satt inn tiltak utelukkende på eleven som varsler. Vi tar avstand fra normaliseringen av den lovstridige praksisen på denne måten.

Det er en selvfølge at tiltak skal settes inn mot miljøet i disse sakene. Ved å skrive dette viser man at man fortsatt har blikket mot eleven som varsler heller enn mot miljøet. Dette burde ikke være en relevant problemstilling med all tilgjengelig kunnskap om dagens gjeldende rettspraksis.

Utdrag side 26:

Som nevnt i punkt 5.5.2.1 kan årsaken til at en elev ikke opplever at skolemiljøet er trygt og godt være noe som skjer utenfor skoletiden eller skolens område. Da vil skolen i ulik grad ha mulighet til å rette opp dette, men skolen skal så langt det finnes egnede tiltak sørge for at eleven i hvert fall opplever at det er trygt og godt å være på skolen. Skolen skal altså ta tak i saken og søke etter alle egnede måter å hjelpe eleven på, selv om årsaken til at eleven ikke opplever at skolemiljøet er trygt og godt, er hendelser eller forhold utenfor skolen. Dette gjelder for eksempel i forbindelse med digital mobbing som ofte skjer på fritiden, men der utryggheten følger med eleven når han eller hun er på skolen. Egnede tiltak i slike sammenhenger kan være å drive opplæring i nettvett og personvern eller å sørge for at bestemte elever ikke har kontakt på skolen. I noen tilfeller vil et egnet tiltak være å involvere andre kommunale instanser, for eksempel helsetjenesten, barneverntjenesten eller kommunens ambulerende team, i tillegg til de tiltakene skolen setter inn på sin arena. Skolen skal altså sette inn de egnede tiltak som finnes og som er tilgjengelige for skolen, som kan sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Skolen må aktivt søke etter mulige og egnede tiltak.

Kommentar:

Vi mener at dersom det skjer mobbing på ettermiddagstid mellom to elever i en klasse så er det helt opplagt at mobbingen er konstituert i læringsmiljøet. Det er helt nødvendig å på-

legge skolene å finne ut hva som konstituerer og etablerer mobbing i tillegg til å kun ha fokus på konkrete hendelser og episoder.

Vi mener Djupedalsutredningen understøtter behovet for å avdekke hva i miljøet som konstituerer mobbingen. Vi kan ikke se dette perspektivet ivaretatt i proposisjonen, her letes det kun etter forhold i eleven og i enkeltindivider. Dette relateres da også til pkt 5.5.2.4.

Utdrag fra side 27:

At plikten til å sette inn tiltak utløses av at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, innebærer at plikten løper så lenge en elev ikke opplever at skolemiljøet er trygt og godt og det finnes egnede tiltak som kan settes inn.

Kommentar:

Vi ser at forbeholdet om at det skal finnes egnede tiltak stadig er med. Hva skjer når det er forhold i læringsmiljøet som gjør at en elev ikke har et godt læringsmiljø, og så mener skolen at det ikke finnes egnede tiltak??

Vi forutsetter at dersom årsaken til at en elev ikke har det godt i læringsmiljøet handler om forhold i eleven, så slår andre lovhjemler inn, som for eksempel §5 eller det å melde til barnevernet for omsorgssvikt eller annet.

Vi kan ikke forstå at det skal være mulig for skolen å si at det ikke finnes egnede tiltak. Dette reagerer vi SVÆRT ALVORLIG PÅ!

Utdrag side 27:

Skolens plikt til å sette inn tiltak gjelder uavhengig av hva som er årsaken til at eleven ikke opplever å ha et trygt og godt skolemiljø. Skolen skal dermed sette inn tiltak også dersom mobbing eller hendelser på fritiden gjør at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Departementet vil likevel understreke at skolen ikke har ansvar for å løse problemer og utfordrende situasjoner i elevens fritid og hjemmesituasjon. Skolen skal derimot gjøre det den kan, med de tiltak som er tilgjengelig for skolen, for å hjelpe eleven. I mange tilfeller vil tiltak rettet mot skolesituasjonen ha effekt også på forhold utenfor skolen. I andre tilfeller eller i tillegg kan det være nødvendig å opprette kontakt med andre instanser som kan bidra.

Kommentar:

Vi stiller spørsmål ved hvorfor man skal blande inn forhold utenfor læringsmiljøet inn i denne paragrafen. Vi mener det er en snikinnføring av skolens mulighet til å definere læringsmiljøproblemer om til problemer som har med forhold knyttet til et enkelt barn og dens forutsetninger og hjemmeforhold. Dette reagerer vi SVÆRT ALVORLIG PÅ!

Selv om departementet foreslår å fjerne vedtaksplikten i § 9a-3 (se punkt 5.5.6), vil det fortsatt være skolemiljøtiltak som krever enkeltvedtak. Det vil være noen tiltak som etter sin karakter er å regne som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a og b, og som derfor må gjøres i samsvar med forvaltningslovens saksbehandlingsregler for enkeltvedtak. Flere høringsinstanser, blant annet Jussformidlingen viser til at det kan være krevende for skolens ansatte å forstå grensegangene mellom tiltak der det må fattes enkeltvedtak, og ikke. Tiltak som begrenser noens rettigheter eller pålegger nye plikter krever dessuten en særskilt hjemmel i lov. Dette følger av legalitetsprinsippet. Departementet legger til grunn at de aller fleste tiltak som settes inn i en sak om elevers skolemiljø ikke krever en egen lovhjemmel eller enkeltvedtakets form. Det er bare når et tiltak innebærer en begrensning i enkeltelevers rettigheter etter loven at særskilt hjemmel er nødvendig og det må gjøres som et enkeltvedtak. Eksempler på dette er bortvisning (forslaget til § 9 A-11) og tvunget skolebytte (jf. § 8-1). I begge disse tilfellene griper skolen inn i elevens rett etter loven til henholdsvis å få opplæring eller til å gå på nærskolen. Departementet understreker at aktivitetsplikten i forslaget til § 9 A-4 ikke i seg selv hjemler tiltak rettet mot elever.

Kommentar:

Hva slags tiltak som krever lovhjemmel og enkeltvedtakets form?

Vi etterlyser juridisk dokumentasjon på at denne aktivitetsplikten vil gi samme rettsikkerhet som enkeltvedtak.

5.5.4 Elevenes rett til å bli hørt og plikt til å ta hensyn til elevenes beste

Utdrag side 29:

Departementet foreslo i høringen at barns rett til å bli hørt og medvirke ble tatt inn i lovteksten om håndhevingsordningen. Flere høringsinstanser var positive til dette forslaget, men en del mente departementet også burde framheve barnets rett til å bli hørt i aktivitetspliktsbestemmelsen. En del mente også at prinsippet om at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i sakene, bør lovfestes i opplæringsloven. Datatilsynet pekte særskilt på at rettsikkerhet og retten til å bli hørt også gjelder elever som er mistenkt for eller har krenket andre elever.

Departementet har på bakgrunn av høringen justert lovutkastet og foreslår at elevens rett til medvirkning og prinsippet om barnets beste også lovfestes i aktivitetspliktsbestemmelsen, se forslaget til § 9 A-4 femte ledd.

Kommentar:

Mobbedommene er klare på at elevenes opplevelser skal tas på alvor. Dommene er klare på at det ikke bare skal iverksettes tiltak mot den som mobbes, men også mot den som mobber og klasse og skolemiljøet

5.5.5 Når har skolen oppfylt aktivitetsplikten?

Utdrag side 30:

I høringen var det flere høringsinstanser som reagerte negativt på ordlyden i departementets forslag. På bakgrunn av høringsinstansenes innspill har departementet valgt å endre lovutkastet slik at det ikke skal være tvil om at skolens aktivitetsplikt, og da især plikt til å sette inn tiltak, løper til eleven har et trygt og godt skolemiljø. Loven vil på denne måten legge en streng forpliktelse på skolene.

Kommentar:

Bra!

Utdrag side 30:

Likevel vil det kunne være tilfeller der skolens aktivitetsplikt er oppfylt i en bestemt sak selv om eleven og foreldrene fremdeles ikke er fornøyd med skolemiljøet. Dette kan for eksempel være tilfeller der eleven det gjelder, ønsker seg andre tiltak enn det skolen setter inn, men der man utfra en faglig vurdering er enig i at skolens vurderinger er riktige. Det avgjørende i en sak vil være om skolen har sørget for og fortsatt vil sørge for å vurdere ulike tiltak og sette inn tiltak som etter en faglig vurdering er egnet til å sikre eleven et trygt og godt skolemiljø. Hvis dette besvares positivt, vil man måtte anse at skolen oppfyller sin aktivitetsplikt.

Dersom en elev eller foreldrene mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, og saken er tatt opp med skolen, har de rett til å få saken prøvd av fylkesmannen. Se kapittel 6.

Kommentar:

Dette innebærer en voldsom dramatisk endring fra gjeldende lovverk og rettspraksis. I dag er det skolen sitt fulle ansvar å sette inn tiltak som virker i tilstrekkelig grad til at en elev kan oppleve læringsmiljøet som trygt. Det er i dag ikke foreldrene som skal bestemme tiltak, og det handler ikke om foreldrene er fornøyde med tiltakene eller ikke.

Her ser man av proposisjonen at det er saker hvor foreldrene ikke er fornøyde. Vi mener det bør være klinkende klart for foreldrene at det er elevens opplevelse av læringsmiljøet som burde være avgjørende, ikke om de er fornøyde med tiltakene. Vi er overasket over at dette gis relevans i proposisjonen.

Per i dag har foreldre lov å ønske tiltak, men det er skolen som tar den faglige vurderingen av hvilke tiltak som settes inn. Dette til forskjell fra paragraf 5 hvor foreldrene skal godkjenne tiltakene. Tiltak skal i dag settes inn så lenge en elev opplever læringsmiljøet som utrygt.

Vi ser at man her har lagt inn en **BETYDELIG ENDRING** av elevens rettigheter i form av at det åpnes for at det er skolens objektive vurdering som skal ligge til grunn for om skolen har satt i verk tilstrekkelig tiltak.

Vi er kjent med at mange kommer til et punkt hvor skolen nekter å prøve andre tiltak og foreldrene velger å bytte skole. Vi har til og med sett dette nedfelt i vedtak om skolebytte med hjemmel i § 9a, hvor skolen uttaler at "Skolen hadde gjort alt de kunne, men foreldrene var ikke fornøyde" Vår medlemmer rapporterer at dette i stor grad handler om vilje og kompetanse til å sette inn relevante tiltak, og at skolene i stedet driver med feilleting hos den som blir utsatt for mobbing.

Vi mener bestemt at skolens manglende kompetanse og vilje til å sette inn hensiktsmessige tiltak handler om at loven og rundskriv 2-2010 ikke har vært tilstrekkelig implementert i Norge, og vi er **STERKT KRITISK** til at denne unnlatsen nå lovfestes.

Dette kan vi ikke under noen omstendigheter akseptere, og vi mener det er grunn til å stille spørsmål ved om dette er i tråd med barnekonvensjonen. Har elevens opplevelse blitt ilagt verdi? Hvem skal man ivareta med dette forbeholdet?

Mobbedommene er klare på at tiltak skal iverksettes helt til barnet har det bra, ikke til skolen er fornøyd eller mener de har gjort alt. Skolen har ikke oppfylt aktivitetsplikten før barnet har det bra. Forslagene er i strid med dagens rettspraksis.

5.5.7.2 En aktivitetsplan til erstatning for enkeltvedtaket

Utdrag side 33:

Departementet mener at innholdet i dokumentasjonen bør være skolens plan for hvordan en konkret sak skal håndteres. Dokumentasjonen må for å oppfylle sitt formål som et minimum beskrive

- a) hvilket problem tiltakene skal løse*
- b) hvilke tiltak skolen har planlagt*
- c) når tiltakene skal gjennomføres*
- d) hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene*
- e) når tiltakene skal evalueres.*

Disse punktene utgjør etter departementets syn det som minimum må til for å dokumentere skolens planer for hvordan en bestemt sak skal håndteres og sikre en effektiv gjennomføring av tiltakene. Innholdet kan også trygge elevene og foreldrene om at skolen tar tak i saken. Det stilles ikke formkrav til planen utover at den skal være skriftlig.

Kommentarer:

Vi foreldre trenger skriftlig dokumentasjon på hva skolen anser som målet med tiltakene.

Vi trenger skriftlig dokumentasjon på hvordan skolen anser målene som oppnådd, altså vurderingskriteriene for måloppnåelse.

Vi trenger skriftlig dokumentasjon på når man kan forvente måloppnåelse.

Vi kan ikke se at dette er ivaretatt.

Vi stiller spørsmål ved hvem denne nye løsningen skal gagne? Lettere for rektor? Hva med elevens perspektiv?

Vi mener at det at enkeltvedtak ikke ble gjennomført ikke løses med denne erstatningen. Vi mener at det løses ved at man begynner å skrive enkeltvedtak.

Om det handler om manglende kompetanse, da må man øke kompetansen.

Vi stiller spørsmål ved i hvilken grad denne ordningen ivaretar rettsikkerheten.

5.5.7.3 Dokumentasjon av skolens arbeid for å oppfylle aktivitetsplikten

Utdrag side 33:

Basert på høringsinnspillene anser departementet at det også bør lovfestes et overordnet dokumentasjonskrav som pålegger skolene å dokumentere arbeid som er gjort for å oppfylle aktivitetsplikten i enkeltsaker. Departementet anser at det bør stilles krav om at den enkelte skole skal sørge for at det skjer en forsvarlig og hensiktsmessig dokumentasjon av skolens arbeid i denne forbindelse. Dette gjelder det arbeidet som gjøres for å sikre at kravene til å følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak oppfylles. Når det gjelder plikten til å følge med, vil dokumentasjonen i stor grad være knyttet til aktiviteter som omfatter flere elever, grupper eller hele skolen. Mens i forbindelse med de øvrige delpliktene vil det dreie seg om hva skolen gjør i enkeltsaker. Departementet påpeker at enkeltsaker ikke trenger å handle om én enkelt elev, men kan være en situasjon eller utfordring som omfatter flere elever eller en klasse, gruppe, trinn mv. At kravet retter seg mot det arbeidet skolen faktisk gjør for å oppfylle aktivitetsplikten, og ikke rutiner eller planer for hvordan kravet skal oppfylles, skiller dette dokumentasjonskravet fra de kravene til etterprøvbarhet som knyttes til kravet om systematisk arbeid og internkontroll etter forslaget til § 9 A-3.

Kommentar:

Vi reagerer sterkt på at det ikke foreligger krav til etterprøvbarhet når det gjelder arbeidet skolen faktisk gjør for å oppfylle aktivitetsplikten.

Utdrag side 33:

Etter hva departementet kjenner til er denne typen dokumentasjon av skolemiljøarbeidet innarbeidet praksis ved de fleste skoler. At utfallet av ulike handlinger som gjennomføres som en del av dagens handleplikt skrives ned, er en vanlig og naturlig måte å drive skole på. Skolene har for eksempel observasjonslogger fra inspeksjonen, trivselsundersøkelser på klassenivå, notater fra elevsamtaler (plikten til å følge med), notater fra samtaler med elever og foreldre, møtereferater, arkivert e-postkorrespondanse, skjemaer fra utviklingssamtaler mv. (plikten til å undersøke), logger over varsler, notater i elevmapper mv. (plikten til å varsle), handlingsplaner, tiltakslistor, evaluering av tiltaksplaner mv. (plikten til å sette inn tiltak). Departementet understreker at opplistingen her er ment som eksempler og ikke er ment verken normerende eller uttømmende. Kravet knytter seg til å dokumentere hva skolen har gjort i saker der det har vært mistanke om eller kjennskap til at en eller flere elever opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt.

Kommentar:

Vi stiller spørsmål ved i hvilken grad denne dokumentasjonen som det her vises til er tilgjengelig for foreldrene ved behov for innsyn.

Utdrag side 34:

Departementet mener det verken er nødvendig eller hensiktsmessig å stille formkrav til dokumentasjonen ut over at den må være skriftlig og finnes på et slikt format at den kan tas ut og overbringes til fylkesmannen dersom det skulle være aktuelt i tilsyn eller en sak i håndhevsordningen. Hva som dokumenteres og hvordan, må tilpasses den enkelte virksomhet og ikke minst formålet med dokumentasjonen. Departementet viser til at dokumentasjonen skal være til nytte for både skolen selv, skoleeier og fylkesmannen. Departementet viser også til at behandling av personopplysninger må skje i samsvar med personopplysningslovens regler for dette. Se punkt 5.5.2.6.

På bakgrunn av dette foreslår departementet å lovfeste et dokumentasjonskrav for skolen med plikt til å dokumentere hva skolen har gjort for å oppfylle aktivitetsplikten både generelt og i en konkret sak. Kravet foreslås lovfestet i § 9 A-4 siste ledd.

Kommentar:

Det er HELT NØDVENDIG med rettsikkerhet regulert gjennom enkeltvedtak i tråd med forvaltningsloven så foreldrene har mulighet til innsyn og kan se at det er dokumentert at alle sider av saken er belyst, mål, og habilitetsvurderinger og alt som inngår i enkeltvedtak regulert av forvaltningsloven.

For øvrig stiller vi spørsmål ved om dokumentasjonskravene som presenteres i 5.5.7 vil gagne elevenes sak. Vi kan ikke se at dette vil være mindre arbeidskrevende eller mindre avansert enn enkeltvedtaket. Vi mener dette kan virke mer byråkratiserende. Mobbing og krenkelser må stoppes. Dokumentasjonskrav er ikke noe nytt, det er bare det at skolene har fått lov til å ignorere denne plikten.

5.6 Departementets forslag

Utdrag side 34:

Rektor skal varsle skoleeier i alvorlige tilfeller. Skolen skal sørge for at involverte elever blir hørt og at det legges vekt på elevens beste samt at skolens arbeid for å oppfylle aktivitetsplikten dokumenteres.

Kommentar:

Vi er kritisk til at det skal bero på en skjønnsmessig vurdering hva som skal meldes til skoleeier. Det kan få alvorlige konsekvenser for elevers rettigheter.

Utdrag side 34:

Departementet foreslår dessuten en skjerpet aktivitetsplikt når ansatte krenker elever, jf. forslaget til § 9 A-5.

Tydelige krav til hvilke aktiviteter som skal gjennomføres og hva som skal dokumenteres, sammen med forslaget om en ny håndhevingsordning (se kapittel 6), er etter departementet syn den beste måten å sikre at skolene handler raskt og riktig og at elevenes rettsikkerhet ivaretas.

Kommentar:

Vi stiller spørsmål ved om rettsikkerheten er ivaretatt når man fjerner enkeltvedtaket. Vi kan ikke se dette juridisk dokumentert.

6 Håndhevingsordning for oppfølging av aktivitetsplikten

6.5 Departementets vurderinger

Utdrag side 39:

De fleste høringsinstansene støtter forslaget om at fylkesmannen skal være håndhevingsmyndighet, men enkelte høringsinstanser er uenige. Noen av disse pekte på Barneombudet som et bedre egnet organ. Andre ønsket seg en annen type organisering og tilbud, og tok til orde for en mer aktiv instans som kunne reise ut til skolene og selv sette inn tiltak mv. Departementet er glad for at Barneombudet har en sterk posisjon og høy tillit i sektor.

Kommentarer:

Når departementet velger å gå for fylkesmannen som klageinstans stiller vi spørsmål ved hvilke høringsinstanser man har valgt å legge vekt på.

Vi er kjent med at de høringsinstanser som representerer brukerne, de som faktisk har opplevd mobbing, og som har prøvd klageinstansen, de har vært negativ til fylkesmannen.

Vi reagerer på at man har ilagt de som sitter med ansvaret sine innspill i større grad enn de som faktisk trenger dette rettsvernet.

Et av forholdene departementet legger vekt på for å videreføre fylkesmannen som klageinstans er at de er en større organisasjon som har veilednings- og kontrollopgaver. Fylkesmannen er tett på både skole, barnehager, barnevern og helse, vil være en styrke. Dette setter vi spørsmåltegn ved? At fylkesmannen en dag skal veilede barnehager og skole og neste dag komme med sanksjoner. Er fylkesmannen en habil part i saken da?

Departementet viderefører med 19 kontorer som skal ta i mot klager i mobbesaker. Det vil bli forsterket geografisk skille på hvordan sakene vil bli fulgt opp. Det vil ikke bli likhet for loven. Med så mange kontorer vil da kompetansen til fylkesmannen være bedre en det vi har i dag?

Utdrag side 39:

Departementet viser videre til de prøveordningene som har vært med lokale mobbeombud i flere fylker. Evalueringen av prøveordningene viser at mobbeombud kan spille en viktig rolle når det gjelder å bistå elever i enkeltsaker og tilføre skoler og skoleeiere kompetanse og kapasitet til å arbeide systematisk for et trygt og godt skolemiljø og forebygging av mobbing. Mobbeombudene kan vise til konkrete forbedringer i skolenes arbeid med mobbeforebygging og oppbygging av annen type kapasitet for å håndtere vanskelige situasjoner. Samtidig viser evalueringen at det er en tydelig sammenheng mellom effekt og om ordningen dekker hele utdanningsløpet samt i hvilken grad de er uavhengige av skoleeier. Evalueringen peker på at plasseringen og mandatet til mobbeombudet har stor betydning for hvilken funksjon mobbeombudet får, og hvilke muligheter mobbeombudet har til å påvirke skolemiljøet. Departementet ser på bakgrunn av dette at det er et potensial i ordningen. Det er imidlertid viktig å dra nytte av kunnskapen om hvilke premisser som er avgjørende for ombudenes effekt.

Kommentarer:

Flott at det settes fokus på et trygt læringsmiljø, at det jobbes forebyggende. Vi setter spørsmål ved hvilken grad de er uavhengige av skoleeier. Vår erfaring er at hvis et mobbeombud skal fungere og få ned mobbetallene må det ligge under en uavhengig klageinstans. Finnes det forskning på hvordan brukeren opplever at mobbeombudet fungerte når de har bistått elever og foreldrene? Hvem ar departementet snakket med om hvordan mobbeombudet har fungert for brukerne?

6.5.2 Hvilke saker fylkesmannen skal behandle

Utdrag side 42:

Departementet foreslår på bakgrunn av dette å lovfeste tre vilkår som må være oppfylt for at fylkesmannen skal behandle saken:

- 1. Det må være eleven selv eller elevens foreldre som melder inn saken.*
- 2. Saken må gjelde det psykososiale skolemiljøet på den skolen der eleven går eller skulle ha gått når saken meldes til fylkesmannen.*
- 3. Saken må være tatt opp med skolen minst én uke før saken meldes til fylkesmannen.*

Avvisningsgrunnene foreslås tatt inn i § 9 A-6 andre ledd. Saker som ikke oppfyller alle disse tre vilkårene, skal fylkesmannen avvise. Beslutninger om avvisning kan påklages, jf. forvaltningsloven § 2 og § 28.

Kommentar:

Vi setter spørsmåltegn ved at det kun kan klages til fylkesmannen hvis det gjelder skolemiljøet der eleven går eller skulle ha gått når saken meldes til fylkesmannen. Vil det gi en bedre klagemulighet for den enkelte? Vi mener det vil svekke elevenes rettsikkerhet. Foreldre bør ikke bli plassert i det dilemma om at hvis de bytter skole så mister de retten til å klage på det psykososiale skolemiljøet. Vi stiller spørsmål ved dette vilkåret er ment som et tiltak for begrense antall klager til fylkesmannen.

Vi stiller spørsmål ved hvorfor man fjerner prinsippene som i dag står beskrevet i rundskriv 2-2010 fra udir. Der står det at fylkesmannen skal behandle saker selv om en elev har byttet skole. Vi stiller spørsmål ved hvorfor man ikke har forholdt seg til Dupedalsutvalgets rapport, der det står at det er en stor svakhet at dette rundskrivet ikke er implementert i Norsk skole i dag.

6.5.3 Hva fylkesmannen skal vurdere og ta stilling til

Utdrag:

I punkt 5.5 omtales aktivitetsplikten og hvor langt den strekker seg. ...

Utdrag side 43:

Departementet mener på bakgrunn av dette at fylkesmannen verken kan eller bør realitetsvurdere om elevens rettighet etter forslaget til § 9 A-2 er oppfylt. Ettersom det er elevens oppfatning som avgjør, er ikke dette et spørsmål for fylkesmannen å bedømme og besvare.

Kommentar:

Dette står i sterk kontrast til punkt 5.5.5 på side 30.

Der står det et forbehold

Sitat fra side 30:

”Likevel vil det kunne være tilfeller der skolens aktivitetsplikt er oppfylt i en bestemt sak selv om eleven og foreldrene fremdeles ikke er fornøyd med skolemiljøet. Dette kan for eksempel være tilfeller der eleven det gjelder, ønsker seg andre tiltak enn det skolen setter inn, men der man utfra en faglig vurdering er enig i at skolens vurderinger er riktige. Det avgjørende i en sak vil være om skolen har sørget for og fortsatt vil sørge for å vurdere ulike tiltak og sette inn tiltak som etter en faglig vurdering er egnet til å sikre eleven et trygt og godt skolemiljø. Hvis dette besvares positivt, vil man måtte anse at skolen oppfyller sin aktivitetsplikt.

Dersom en elev eller foreldrene mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, og saken er tatt opp med skolen, har de rett til å få saken prøvd av fylkesmannen. Se kapittel 6.”

Vi mener at dette forbeholdet må fjernes!

Vi stiller spørsmål ved at det trekkes fram at fylkesmannen skal vurdere hva som med rimelighet kan forventes av skolen!

Det må være helt klart at skolen skal stå ansvarlig for de tiltakene de vil sette inn. Det må også være helt klart at dersom en elev ikke opplever læringsmiljøet som trygt etter gjennomførte tiltak, så må skolen prøve andre tiltak. Skolene må være trygg på at det er de som setter inn tiltak, og at foreldrene ikke kan velge tiltak, det er skolens ansvar. Skolene må også forstå at dersom tiltakene de har valgt ikke har vært nok, så må de gjøre noe annet. Dersom de ikke har kompetanse så må de skaffe seg hjelp eller veiledning.

Det er MEGET BETYDELIGE ENDRINGER i barns rettsikkerhet det som foreslås her.

Det vil være svært oppsiktsvekkende om stortinget vedtar en så BETYDELIG svekkelse av barns rett til å definere sin egen opplevelse.

6.5.4 Fylkesmannens vedtak og oppfølging av saken

Utdrag side 44:

Departementet foreslår derfor å ta inn en egen hjemmel for fylkesmannen til å vedta bortvisning og tvunget skolebytte gjennom håndhevingsordningen. Departementet understreker at fylkesmannen må sikre partsrettighetene til de som berøres av vedtaket. Se mer om dette i punkt 6.5.5.

Kommentar:

Tvungen skolebytte og bortvisning kan i enkelte få saker være aktuelt. Det er positivt.

6.5.6 Mulighet til å klage på fylkesmannens vedtak

Utdrag side 47:

På bakgrunn av innspillene fra høringen og en avveining av hensynet til henholdsvis elevsiden og skoleeiersiden, anser departementet at de beste hensyn taler for at skoleeier ikke skal kunne påklage fylkesmannens beslutninger i håndhevingsordningen. Departementet legger derfor forvaltningslovens system til grunn, og foreslår at kommuner og fylkeskommuner ikke skal ha klagerett på fylkesmannens vedtak.

Kommentar:

Bra at ikke skoleeier kan klage. (Det har vært et tungtveiende argument for departementet at klagerett for skoleeier understøtter at styrkeforholdet mellom eleven og skoleeier er svært asymmetrisk i skolemiljøsaker. Eleven er i utgangspunktet prisgitt at skolen og skoleeier sitter på nøkkelen til å sikre eleven et trygt og godt skolemiljø. Samtidig er skoleeier også best rustet til å holde saken i prosess dersom den ønsker det.)

6.6 Departementets forslag

Utdrag side 48:

Hovedlinjene i håndhevingsordningen departementet foreslår er:

- *Dersom en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, kan elevene melde saken til fylkesmannen.*
- *Saken skal først være tatt opp med rektor, og det skal ha gått minst én uke før saken meldes til fylkesmannen.*
- *Fylkesmannen utreder og tar stilling til om skolen har oppfylt sin aktivitetsplikt.*
 - *Fylkesmannens saksbehandling skal følge forvaltningsrettens regler for forsvarlig saksbehandling og enkeltvedtak.*
 - *Involverte elever skal bli hørt, og elevenes beste skal være et grunnleggende hensyn.*
 - *Skoleeier og skolen skal legge fram de opplysningene fylkesmannen trenger for å ta stilling til saken.*

Kommentar:

Hva betyr det at elever skal bli hørt?

Hvem skal legge fram foresattes og elevens opplysninger til fylkesmannen? Er det skolen?

Forts:

- *Dersom fylkesmannen kommer til at skolen ikke har oppfylt sin aktivitetsplikt, kan dette følges opp av et vedtak om hva skolen skal gjøre for å sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.*
 - *Fylkesmannen skal sette en frist for å oppfylle vedtaket, og fylkesmannen skal sørge for at kommunen følger opp vedtaket innen fristen.*
 - *Fylkesmannen kan knytte tvangsmulkt til vedtaket (se kapittel 7).*
- *Privatpersoner kan påklage fylkesmannens vedtak til Utdanningsdirektoratet.*

Departementets forslag om en endret aktivitetsplikt og en egen håndhevingsordning for denne, skiller seg fra den vanlige ordningen der skolen fatter enkeltvedtak i førsteinstans som kan påklages til fylkesmannen som klageinstans. For å undersøke om de foreslåtte endringene har den effekten departementet ønsker, vil departementet sørge for at regelendringene blir evaluert.

Kommentar:

For øvrig setter vi store spørsmålstegn ved at fylkesmannen som er så tett på kommunen; skolen den ene dagen skal veilede skolen og neste dag kan komme med sanksjoner mot skolen. Det vil bli bukken og havresekken. Det trengs et uavhengig klageinstans i mobbesaker. Uten en slik uavhengig klageinstans, ser vi på dette som en svakhet som kun rammer den man her har tenkt å gi en bedre klageordning en vi har i dag.

7 Tvangsmulkt ved brudd på aktivitetsplikten

7.1 Bakgrunnen for forslaget

Utdrag side 49:

I saker hvor skolene ikke raskt og effektivt setter inn tiltak som sikrer at enkeltelever har det trygt og godt på skolen til tross for at elevene har fått medhold i en skolemiljøklage, mener departementet at det er grunnlag for å innføre et eget pressmiddel – tvangsmulkt – mot skoleeieren. Siktemålet med en slik reaksjon er ikke å gi en straff for lovbruddet, men å drive fram aktivitet. Meningen er at det i slike saker skal nytte å si fra.

Kommentar:

Det er svært viktig at det innføres muligheter for å kunne tvinge fram handling hos skoler som ikke følger opp pålegg. Det har vært en stor svakhet i det nåværende lovverket. Det er nødvendig at reaksjonen mot skoleeier er av den karakter at den faktisk tvinger frem handling for at alle elevene har et trygt skolemiljø.

7.2 Gjeldende rett

Utdrag side 49:

Opplæringsloven har i dag ingen hjemler for administrative sanksjoner eller andre forvaltningstiltak for brudd på reglene i kapittel 9a. Når fylkesmannen behandler klager på vedtak etter opplæringsloven § 9a-3 tredje ledd, kan det fattes vedtak om konkrete tiltak som en del av realitetsbehandlingen av klagesaken. I dagens kapittel 9a finnes dessuten en bestemmelse om erstatning i § 9a-8 og en hjemmel for straff i § 9a-7.

I tilsyn med kommuner og fylkeskommuner kan fylkesmannen gi pålegg om retting etter kommuneloven § 60 d. Det finnes ikke hjemmel for tvangsmulkt eller andre administrative sanksjoner eller forvaltningstiltak i kommuneloven. I tilsyn med friskoler kan Utdanningsdirektoratet vedta

*pålegg om retting, tilbakeholdelse av statstilskudd, tilbakebetaling av statstilskudd, tilbake-
trekking av skolens godkjenning og karantene, jf. friskoleloven §§ 7-2 a og 7-2 b.*

Kommentar:

Vi stiller spørsmål ved om paragraf 9a-7 og 9a-8 har vært en sove pute i alle år??

7.5.9 Mulighet til å frafalle eller redusere tvangsmulkt

Utdrag side 57:

*Departementet foreslår på denne bakgrunn at det lovfestes en adgang til å redusere eller frafalle
tvangsmulkten i særlige tilfeller.*

Kommentar:

**Vi etterlyser et konkret målbart vurderingsgrunnlag for når denne reduksjonen skal
inntreffe. Dersom et barn sitt liv blir ødelagt, og et barn fratras opplæringsmulighet på grunn
av at skolen bryter loven mener vi det skal være vanskelig for skolen å få redusert mulkten.
Vi aksepterer ikke at det åpnes for skjønn vurdert av andre enn den lovbruddene går ut
over.**

7.5.10 Overtredelsesgebyr, oppreising mv.

Utdrag side 58:

*Departementet påpeker for øvrig at andre reaksjoner enn tvangsmulkt ikke var gjenstand for
høring.*

Kommentar:

**Vi etterlyser utredning og høringsprosesser omkring andre typer reaksjoner mot skoler som
bryter loven i tillegg til tvangsmulkt.**

7.6 Departementets forslag

Departementet mener det er behov for et virkemiddel som kan skape press på skoleeiere for å sikre oppfyllelse av vedtak i håndhevingsordningen slik at enkeltelever får et trygt og godt skolemiljø. Departementet foreslår å lovfeste hjemmel for tvangsmulkt i saker der fylkesmannen eller Utdanningsdirektoratet fatter vedtak for å håndheve skolens aktivitetsplikt i enkeltsaker om psykososialt skolemiljø.

Departementet foreslår at en hjemmel for tvangsmulkt tas inn i opplæringsloven § 9 A-12.

Kommentar:

Positivt.

8.6 Straffansvar

8.6.4.5 Foreldelsesfristen i straffesaker om skolemiljø

Utdrag side 72:

Barneombudet anbefaler at foreldelsesfristen i straffesaker om skolemiljø ikke settes kortere enn 10 år etter at eleven har fylt 18 år. Departementet vil vise til at foreldelsesfristen ble endret fra to år til fem år i 2013. Fristens lengde er et unntak fra straffeloven og departementet mener det ikke er grunn til å forlenge fristen ytterligere.

Kommentar:

Det må ikke settes kortere foreldelsesfrist enn 10 år etter at eleven har fylt 18 år. Vi reagerer på at de som taler barnas sak ikke er blitt hørt.

Vi ber om at politikerne tar oss på alvor, det er vi som vet hvor skoen trykker. Det er vi og våre barn som må bære konsekvensene av dette som nå skal behandles.